

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIEMUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY

2. Czas powstania

PRZEŁOM XVII w./ XVIII w./ XIX w.

3. Miejscowość

BLIZOCIN

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

OBSZAR WSI

5. Przynależność administracyjna

Województwo dolnośląskie

Powiat trzebnicki

Gmina Trzebnica

6. Współrzędne geograficzne

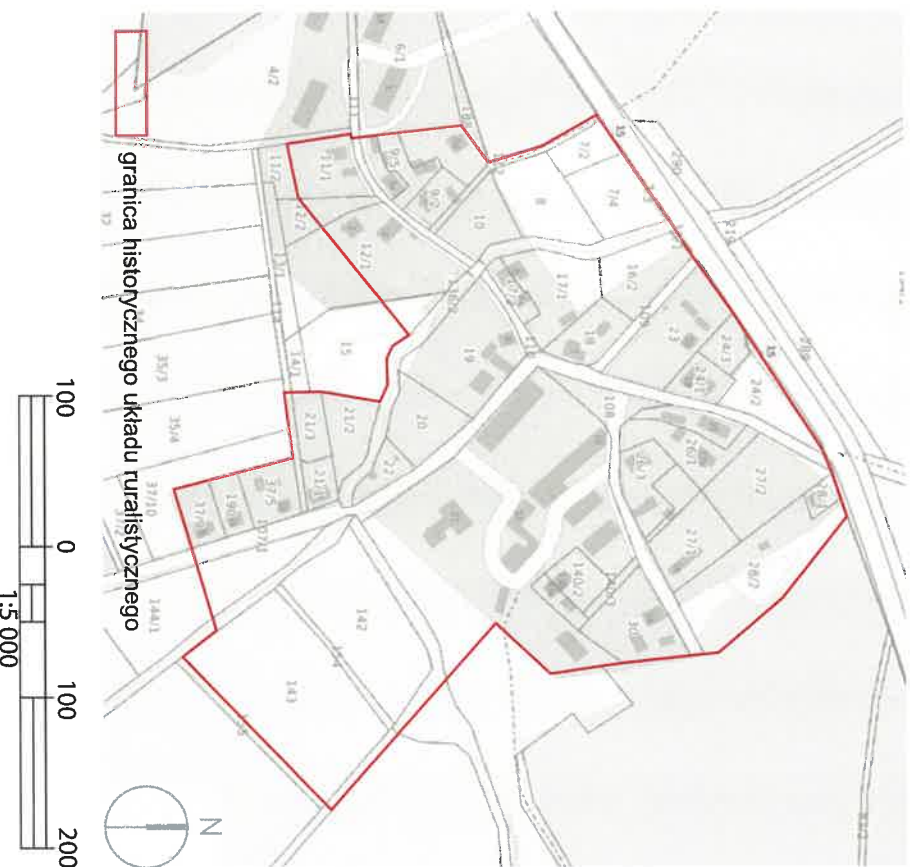
51°22'05"N 17°09'36"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE, ROLNICZE

8. Stan zachowania

3

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwa wsi:

Od 1711 r.: Neuwalde

Historia wsi:

Najstarsza wzmianka pochodzi z przełomu XVII i XVIII w., kiedy właścicielem był Melchior von Kittlitz. Następnie majątek należał do rodu von Pogrell, von Abschnatz i von Pritwitz. W roku 1720 jako właściciela wymienia się ród Gersdorffów. W 1743 r. majątek przeszedł do rodziny von Nazmar, a od 1752 r. stanowił dobra Wenerów. W 1785 r. w jego skład wchodził dwór, folwark, 13 zagród i młyn wodny. Wioskę zamieszkiwało 87 osób wyznania ewangelickiego. Kolejne wzmianki w dokumentach pochodzą z 1830 r., gdy dobra przejął Puschmann, w tym czasie siedzibą jest już pałac, ponadto we wsi znajduje się folwark, 20 domów, które zamieszkiwało 118 osób. W 1845 r. właścicielem został Langner a majątek powiększył się do tego czasu o cegielnię, browar i gorzelnię. Liczba mieszkańców stopniowo wzrastała. Kolejny właściciel, Oelsner przejął majątek przed 1861 r., w 1872 r. właścicielem stał się potucznik von Stroth. W międzyczasie właściciele zmienili się jeszcze dwukrotnie, do 1886 r., gdy w księdze adresowej figurowała wdowa Maria Hanke, a majątek liczył 217 ha, w tym 164 ha pól uprawnych, 22 ha łąk, 1 ha pastwisk, 27 ha lasów i 3 ha infrastruktury. Wraz z początkiem wieku właściciele zaczęli zmieniać się coraz częściej, dwukrotnie był nim Adolf May, dzierżawca z 1898 r., w międzyczasie Wilhelm Brutschke i Rudolf Delmelt. Przed 1921 r. właścicielem został Erich Just, w 1926 r. majątek zmniejszył się do 198 ha z uwagi na trudności finansowe. Podczas ostatniego spisu z 1937 r. należał częściowo do spadkobierców oraz Kreissparkasse w Trzebnicy, licząc 194, 5 ha.

Zespół pałacowo-folwarczny

Siedziba pańska wzmiankowana była już w 1785 r., jednak musiała ulec przebudowie z początkiem wieku XIX w., wymieniana w dokumentach późniejszych jako pałac w styluścycy klasycystycznej, o bardzo skromnych elewacjach z zaakcentowaniem głównej elewacji wieżyczką i gankiem kolumnowym. Pałac skieroany jest fasadą główną na majdan folwarczny, od strony południowej i wschodniej przylega kilkukietarowy park z cennymi przyrodniczo lipami.

Stanowiska AZP:

Brak zlokalizowanych stanowisk AZP w obrębie wsi.

Postulaty:

zachowanie i rewaloryzacja historycznego układu przestrzennego wsi, ochrona obiektów zabytkowych, w szczególności zespołu pałacowo-folwarcznego wraz z parkiem, pozostawienie wolnych od zabudowy stref zabył, stosowanie tradycyjnych form, materiałów, dyspozycji elementów zewnętrznych na elewacjach itp., ochrona układu wodnego wraz z zachowaniem drzewostanu wzdłuż cieku wodnego

Istniejące zagrożenia:

degradacja układu poprzez wprowadzenie nieprzystającej, współczesnej zabudowy; rozbiorła i przekształcanie obiektów historycznych; wykorzystywanie niezgodnych z tradycją form i materiałów przy remontach i przebudowach obiektów, lokalizacja zabudowy w miejscach pierwotnie przeznaczonych na łąki i pastwiska lub podwórza gospodarce;

Źródła:

Dąbrowski D., *Palace Dolnego Śląska. Powiat Trzebnicki. Gmina Trzebnica i Zawonia*, Wydawnictwo CM, Warszawa, 2020, s. 11

Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego we Wrocławiu, Wytyczne konserwatorskie do planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica, Wrocław 1992 r.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

80. *Patkiewicz* 2022 r.

Małgorzata Nowak